

Позакласна робота як засіб своєчасної ліквідації та попередження прогалин у знаннях з математики дітей молодшого шкільного віку.

Сучасне суспільство потребує людей які здатні до самостійного вирішення важливих питань, а також творчого підходу до своєї роботи, тобто не лише пасивного сприймання оточуючого середовища, а й активну участь змін за задля отримання позитивного результату. Все це вимагає перегляду змісту освіти, функцій навчання та наголошення на позакласній роботі як необхідній передумові створення сталого розвитку дитини. Головне місце відводиться початковій ланці, так як саме в молодшому шкільному віці бере свій початок розвиток потреб, здібностей, схильностей, інтересів учнів.

Всі дослідники, які займалися проблемою математичних здібностей (А. В. Бруський А. В. Белошкістая, В. В. Давидов, І. В. Дубровіна, З. І. Калмикова, Н. А. Менчинська, А. Н. Колмогоров, Ю. М. Колягін, В. А. Крутецькій, Д. Пойа, Б. М. Теплов, О. Я. Хінчін) при всій різновиди думок відзначають насамперед специфічні особливості психіки математично здатності дитини (а також професійного математика), зокрема гнучкість, глибину, цілеспрямованість мислення. А. Н. Колмогоров, І. В. Дубровіна своїми досягненнями довели, що математичні здібності проявляються досить рано [4]. Потреба у позакласній роботі з математики виникла у зв'язку з такою методичною проблемою математичної освіти школярів, як взаємозв'язок математичного розвитку і формування логічних прийомів розумових процесів.

Мета статті: проаналізувати позакласну роботу як засіб своєчасної ліквідації (та попередження) прогалин у знаннях, уміннях і навичках учнів з курсу математики.

Позакласна робота з математики – це заняття, які проводяться в позаурочний час, ґрунтуються на принципі добровільної участі, мають на меті підвищення рівня математичного розвитку учнів і цікавості до предмета за рахунок поглиблення і розширення базового змісту програми.

Необхідність масової позакласної роботи з математики з учнями початкових класів викликано тим, що наше суспільство чекає від школи всебічної підготовки підрастаючого покоління в житті. Позакласну роботу з математики потрібно розглядати як один з важливих засобів вдосконалення математичних знань у початкових класах загальноосвітньої школи.

Метою програми «Позакласної роботи з математики» є розвиток дітей молодшого шкільного віку для успішного і повноцінного засвоєння програми навчання. В процесі роботи з першокласниками розв'язуються наступні завдання: розвиток уваги, мислення, уяви, пам'яті; розвиток тонкої моторики пальців рук; Навчання прийомам логічного мислення. Якість знань виконують роль критеріїв оцінки результатів засвоєння навчального матеріалу при зіставленні встановлених програмою вимог до знань і умінь учнів з досягнутими результатами навчання.

Не варто вважати позакласною роботою додаткові заняття з тими учнями, що не встигають з математики, а також індивідуальні і групові заняття з тими, хто навчається з випередженням. Робота з цими категоріями учнів безпосередньо пов'язана з вивченням на різному рівні вимог програмового матеріалу. Традиційна тематика позакласних занять обмежувалася в основному розгляданням таких питань, які хоч і виходили за межі офіційної програми, але мали багато спільного з питаннями, які розглядаються програмою.

Формування в учнів навичок самостійної діяльності, творчого потенціалу і здатності використовувати знання на практиці є важливим завданням сучасної української національної школи. В позаурочний час діти не лише краще пізнають навколишній світ, а й розвивають мислення, вчаться аналізувати, порівнювати і зіставляти, узагальнювати, конкретизувати, абстрагувати від часткового, робити умовиводи. Вплив годин цікавої математики на розумовий і математичний розвиток учнів та на засвоєння математичних знань буде вагомим за рахунок використання цікавого теоретичного матеріалу та нестандартних завдань у позаурочний час.

Інтерес до математики в молодших класах підтримується цікавістю самих задач, запитань, завдань. Кажучи про цікавість, ми маємо на увазі не розвагу дітей пустими забавами, а зацікавити змістом математичних завдань або формою в яких вони стикаються. Педагогічно виправдана зацікавленість має мету привернути увагу дітей, їхню розумову діяльність. Зацікавленість в цьому значенні на позакласному занятті завжди несе елементи дотепності, дружнього настрою, святковості. Вона служить основою для свідомості дітей почуття прекрасного в самій математиці. Дякуючи цікавості, більшість стародавніх задач справді творіння мистецтва які з любов'ю передаються в народі. Так, наприклад, задача-казка про переправу вовка, кози і капуста з одного берега річки на інший вже тисячу років служить однією з поза-навчальних головоломок для формування корисних розумових навичок.

Позакласна робота сприяє поглибленню знань, яких набувають учні на уроках, прищепленню навичок застосовувати ці знання на практиці, вихованню моральних якостей: волі, наполегливості, критичного ставлення до виконаної роботи, а також розвиває інтерес до вивчення предмету.

Виділяють такі форми проведення позакласної роботи з математики : математичний гурток; математичний ранок; хвилини цікавої математики; олімпіада; години цікавої математики; випуск математичних газет; математичні екскурсії; створення математичного куточка.

Олімпіада, як один з видів математичних змагань, має широку популярність у нашій країні. Математична олімпіада – засіб виховання сумлінного ставлення дітей до навчання; одна з форм позакласної роботи, яка створює умови для вияву спортивного азарту, посилює зв'язки сім'ї та школи. Цей вид позакласної роботи цікавий для дітей тим, що тут вони можуть випробувати свої знання, позмагатися з іншими учнями з того чи іншого предмету, і, звичайно, отримати оцінку своїх знань. Основними рівнями математичних олімпіад учнів є шкільні, районні, обласні, міжнародні.

Математичний гурток допомагає розширенню світогляду учнів у різних областях математики. Гурткова робота сприяє розвитку у дітей математичного мислення, лаконічності мови, вмілому використанню символіки, правильному застосуванню математичної термінології, умінню робити доступні висновки й узагальнення, обґрунтовувати свої думки та ін. Робота гуртка впливає на підвищення інтересу до математики не тільки гуртківців, але й решти учнів класу. На заняттях гуртка учні можуть реалізувати свої побажання щодо змісту матеріалу, що їх цікавить, форми організації своєї роботи, що і притягує дітей до відвідування цього позакласного навчання [2]. Ще однією формою позакласної роботи є математичний ранок. Це свято, основу якого складають командні і парні змагання на математичному матеріалі даного класу. Новий і позапрограмовий матеріал має бути, але у невеликому обсязі і в цікавій формі.

Хвилини цікавої математики – це досить дієвий та ефективний засіб масового охоплення учнів позакласною роботою та розвитку в них інтересу до предмета. Завдання, що пропонуються у "хвилинах", повинні відрізнятися від тих, що розглядаються на уроках. У переважній більшості вони розв'язуються усно, цікаві за формою і доступні всім.

Існує багато видів позакласної роботи з математики. Кожен із них відіграє важливу роль у всій позакласній роботі, містить в собі певні навчальні й виховні моменти. Тому вчителі повинні враховувати всі форми цієї роботи під час навчання, виховання й всебічного, гармонійного розвитку дітей [1; 3].

Висновок. Позакласна робота сприяє глибокому і міцному оволодінню матеріалом, підвищенню математичної культури, виробленню навичок самостійної роботи, розвиває мислення, здатність здійснювати розумові операції, закріплює і не дає втратити дитині інтерес до вивчення математики, розвиває творчі здібності дитини. Тому така робота є невід'ємною складовою навчально-виховного процесу і повинна займати вагомe місце у педагогічній роботі кожного вчителя математики.

Список використаних джерел та літератури.

- 1.Добровольський С. Формування інтересу до математики в учнів початкових класів допоміжної школи // Дефектологія. – 2000. – №1. – С. 36-38
- 2.Колосов А.А. Книга для вьекласного чтения по математике. – М. :Просвещение, 1963. - 436с.
- 3.Позакласна робота з математики у допоміжній школі / Укл. О.М.Ляшенко. – К. : ІСДО, 1994.
- 4.Труднев В.П. Внеклассная работа по математике в начальной школе. – М.: Педагогика, 1975

